

STÄLLNINGSTAGANDE ANGÅENDE KULTURHISTORISK KLASSIFICERING

Fastighet: HÄROLDEN 44

Adress: Fleminggatan 7

Stadsdel: Kungsholmen

Klassificering: Gult, det vill säga av visst kulturhistoriskt värde och/eller av positiv betydelse för stadsbilden.

Härolden 44, Fleminggatan 7. Foto Hanna Gårdstedt 2013-06-19.

Motivering: Härolden 44, även kallad Ångpanneföreningens hus, uppfördes 1964 efter ritningar av arkitekter Bertil Karlén och Ralph Wikner. Huset speglar tidens intresse för ett storskaligt och massivt uttryck i stadsbilden, där arkitekturens monumentalitet och ekonomi blev allt viktigare begrepp. Ångpanneföreningens hus uttrycker en hög grad av rationalitet med ett tekniskt förhållningssätt och i princip ett maximalt utnyttjande av tomten invid Fleminggatan. De tekniska installationerna gavs högsta kvalitet. Byggnaden bevarar vissa ursprungliga delar från 1960-talet, såsom trapphus, hissar med hisshall, exteriörens beklädnad i marmor, glaserade tegelväggar och konstverket i olikfärgat tegel vid entrén. Interiörerna är i övrigt till stora delar ombyggda, inte minst entrén på bottenvåningen. Huset har även fått en större tillbyggnad mot gården i slutet av 1980-talet. ÅF äger inte längre huset.

Historik: Ångpanneföreningen är ett av Nordens äldsta tekniska konsultföretag. Bakgrunden till att flera sammanslutningar för besiktningar bildades i slutet av 1800-talet var en ökning av antalet svåra ångpanneexplosioner. Ångpanneföreningar skulle genom besiktningar och

andra förebyggande åtgärder förbättra säkerheten. ÅF har under 1900-talet ansvarat för många andra typer av kontroller och deltog till exempel aktivt i utbyggnaden av den svenska kärnkraften.

Den första svenska ångpanneföreningen, Södra Sveriges Ångpanneförening, bildades 1895 i Malmö. Mellersta och Norra Sveriges Ångpanneförening och Södra Sveriges Ångpanneförening fusionerades 1964 till Ångpanneföreningen, ÅF, som då täckte in hela Sverige. I samband med sammanslagningen uppfördes Ångpanneföreningens hus vid Fleminggatan.

År 1974 stiftades en lag om riksprovplatser, och denna innebar att ett statligt monopolföretag, Statens Anläggningsprovning (SA), tog hand om all kontroll av tryckkärl, hissar och andra lyftanordningar. Därmed tvingades ÅF avstå från dessa uppgifter. Den återstående konsultrörelsen utvecklades, och 1980 ombildades ÅF från ideell förening till aktieföretag. De EU-lagar som Sverige började tillämpa 1994 tillät emellertid varken privat eller statligt monopol inom kontrollområdet, och 1995 avskaffades begreppet riksprovplats. ÅF började då åter bygga upp en besiktningsverksamhet.

ÅF har i början av 2010-talet cirka 6800 medarbetare uppdelade på fyra divisioner (International, Industry, Infrastructure och Technology), där basen är Europa, men dess kunder finns i hela världen. ÅF har inte längre kvar fastigheten på Fleminggatan 7.

Källa: Ångpanneföreningen. <http://www.ne.se/ångpanneföreningen>, Nationalencyklopedin, hämtad 2013-06-10.

Besiktning på plats 2013-06-19. Värderingsgrupp: Ann-Charlotte Backlund stadsantikvarie, Anna-Karin Ericson, chef kulturmiljöenheten, Mari Ferring, antikvarie, Hanna Gårdstedt, Kersti Lilja, antikvarie, Klara Johansson, antikvarie.

Stockholm den 20 juni 2013

Ann-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Kopia för kännedom till: Länsstyrelsen i Stockholms län (Kulturmiljöenheten), Stockholms Stadsbyggnadskontor (Registraturen) planavdelningen och bygglovavdelningen.